

การประยุกต์ใช้แอปพลิเคชัน WhatsApp สำหรับการเรียนภาษาไทยในฐานะ ภาษาต่างประเทศ

สุรินทร์ จรัสจรวงเกียรติ
เฮ่อ เลี้ยวหลิง

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้แอปพลิเคชันส่งข้อความ (Messaging application) สำหรับการเรียนภาษาไทยในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีนันทยาง (Nanyang Technological University) ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาไทยในระดับพื้นฐาน จำนวน 38 คน

ลักษณะของการจัดกิจกรรมเป็นการมุ่งให้นักศึกษาได้ฝึกภาษาในห้องเรียน โดยเน้นทักษะด้านการฟังและการพูด ผู้เรียนจะต้องจับคู่กันเพื่อฝึกถามและตอบโดยการส่งข้อความเสียงผ่านแอปพลิเคชัน WhatsApp คู่สนทนาจะมีทั้งผู้เรียนที่เรียนอยู่ในระดับเดียวกันและระดับที่สูงกว่า หลังจากเสร็จสิ้นการสนทนา ผู้เรียนต้องส่งแบบฟอร์มคำถามซึ่งได้บันทึกคำตอบแล้วและส่งไฟล์เสียงที่ได้สนทนากันมาให้ผู้สอนตรวจสอบความถูกต้องในด้านต่างๆ เช่น การออกเสียง ความเหมาะสมในการใช้ภาษา และไวยากรณ์ ผลจากการจัดกิจกรรมพบว่าผู้เรียนร้อยละ 95 มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมนี้ และแนะนำให้มียุทธวิธีอื่นในอนาคต

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบร่วมกัน เทคโนโลยีการศึกษา การเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ ภาษาไทย

An Application of WhatsApp with Thai as a Foreign Language Learning

Sureenate Jaratjarungkiat
He Xiaoling

Abstract

This article aims to demonstrate the integration of a messaging application into learning Thai as a foreign language. The sample was a group of 38 undergraduate students of Nanyang Technological University in Singapore who registered for a beginning Thai language course.

The learning activities were designed to encourage the outside-of-classroom practicing listening and speaking skills. Learners would have to practice questioning and responding with their partners within the same or higher levels using voice and text messaging via the messaging application named “WhatsApp”. Students would then submit the answer sheet and audio files extracted from the chat log to the instructor for feedback on pronunciation, language usage or grammatical issues when the activity was completed. The survey showed that 95% of the respondents was satisfied with the activity and would like to participate again in the future.

Keywords: Collaborative learning, Educational technology,
Mobile learning, Thai language

บทนำ

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา การเรียนการสอนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีนันทยาง (Nanyang Technological University) ในประเทศสิงคโปร์ ถือว่าได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ และในปีการศึกษาปัจจุบัน (พ.ศ. 2558–2559) มีนักศึกษามาลงทะเบียนเรียนมากกว่า 250 คน โดยมีจำนวนนักศึกษาห้องละประมาณ 20 คน

การที่มีนักศึกษาชาวต่างชาติสนใจมาเรียนภาษาไทยเป็นจำนวนมากเช่นนี้ ถือเป็นเรื่องที่น่ายินดี แต่หากจำนวนผู้เรียนภาษาไทยในแต่ละห้องเรียนมีจำนวนมากเกินไป อาจทำให้เกิดปัญหาบางประการได้ เช่น นักศึกษาไม่มีโอกาสได้ฝึกภาษาในเวลาเรียนอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะด้านการพูด เนื่องด้วยชั่วโมงเรียนอันจำกัด เพราะหลักสูตรภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้เปิดสอนเป็นหลักสูตรระยะสั้น รายวิชาละ 36 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาเท่านั้น ซึ่งในระยะเวลาดังกล่าว นักศึกษาจะต้องเรียนครบทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน (Centre for Modern Languages, 2015)

นอกจากนี้ โดยปกติในห้องเรียนขนาดใหญ่ก็มักจะมีผู้เรียนที่มีทักษะทางภาษาที่แตกต่างกันมาเรียนอยู่ร่วมกัน ทำให้เกิดปัญหาที่ตามมาอีกประการหนึ่ง คือ เรื่องความไม่สมดุลของการเรียนรู้ในชั้นเรียน เช่น ในกิจกรรมที่เน้นทักษะการพูด ผู้เรียนที่มีทักษะทางภาษาดีกว่า ก็จะมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้นำในการออกเสียง เนื่องจากมีความมั่นใจและไม่เขินอาย จึงทำให้มีโอกาสฝึกพูดมากกว่าผู้เรียนคนอื่น ๆ ในทางกลับกัน ผู้เรียนที่มีทักษะด้อยกว่า ก็มีแนวโน้มที่จะพูดน้อยหรือเงียบ เพราะเขินอายหรือไม่มั่นใจว่าตนจะพูดถูกหรือผิด ทำให้โอกาสที่จะฝึกภาษาในห้องเรียนมีน้อยตามไปด้วย ท้ายที่สุดแล้วก็อาจจะส่งผลให้มีแรงจูงใจในการเรียนที่ลดลงด้วย (Fitze, 2006 อ้างถึงใน Yang et al., 2012)

ไม่เพียงเท่านั้น การเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศสิงคโปร์ยังประสบปัญหาอีกประการหนึ่งเช่นเดียวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คือ เมื่อผู้เรียนไม่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ผู้คนโดยรอบใช้ภาษาต่างประเทศภาษานั้น ๆ

ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทำให้โอกาสในการฝึกฝนและพัฒนาทักษะในการสื่อสารทำได้ยาก (Yang & Chang, 2007 อ้างถึงใน Yang et al., 2012, p. 450)

ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงสนใจที่จะศึกษาหาแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ข้างต้น เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในห้องเรียนที่มีขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาพบว่ามีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนภาษาโดยการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาช่วย เช่น การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร (Computer-mediated-communication: CMC) ผลการศึกษาจากงานวิจัยต่าง ๆ ได้แสดงให้เห็นแนวโน้มที่เป็นไปในทางเดียวกันว่าการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสารนี้สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศได้จริง ทั้งในแง่ของการเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและเน้นการทำงานร่วมกัน อีกทั้งยังเพิ่มโอกาสในการพูดและแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนให้มีมากขึ้นด้วย (Grünberg & Armellini, 2004; Greany, 2002; Holiman & Scanlon, 2006; Ingram, Hathorn & Evans, 2000; Wang & Woo, 2007 อ้างถึงใน Yang et al., 2012, p. 450)

นอกจากนี้ ยังมีเทคโนโลยีอีกประเภทหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจมากเช่นกัน ในปัจจุบัน ได้แก่ เทคโนโลยีที่เกี่ยวกับอุปกรณ์พกพาต่าง ๆ (Mobile devices) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้สมาร์ทโฟน (Smartphones) ซึ่งในช่วงหลายปีที่ผ่านมาได้รับความนิยมเป็นอย่างมากและมีการใช้งานอย่างแพร่หลาย อีกทั้งระบบเครือข่ายไร้สายพื้นฐาน (Wireless network infrastructure) ก็ยังได้รับการพัฒนาให้มีความครอบคลุมในทุกพื้นที่และยังมีประสิทธิภาพสูงอีกด้วย ทำให้คนทั่วไปตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีนี้และสามารถใช้ประโยชน์จากสมาร์ทโฟนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การที่ผู้เรียนมีโทรศัพท์มือถือที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตความเร็วสูงได้นั้น ก็ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลออนไลน์ต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เพราะสามารถใช้งานได้ทุกที่และทุกเวลา

หากกล่าวถึงการใช้งานโทรศัพท์มือถือทุกวันนี้ พบว่ามีรูปแบบการใช้งานออนไลน์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบหนึ่งที่ได้รับคามนิยมสูง ได้แก่ การส่งข้อความสนทนาออนไลน์แบบที่เรียกว่า “Instant messaging” ซึ่งมีเทคโนโลยีที่เอื้อให้คู่สนทนาทั้งสองฝ่ายสามารถส่งข้อความโต้ตอบกันได้ทันที ในเวลาเดียวกัน หรือที่เรียกว่า การสื่อสารแบบซิงโครนัส (Synchronous communication) การสื่อสารแบบนี้คล้ายกับการสนทนาพูดคุยกันในชีวิตจริง เพียงแต่เป็นการสื่อสารที่คู่สนทนาทั้ง 2 ฝ่ายอยู่ต่างสถานที่กันหรือสนทนาแบบไม่เห็นหน้ากัน แต่ถ้าหากคู่สนทนาฝ่ายหนึ่งไม่สะดวกหรือไม่ว่างที่จะตอบกลับขณะที่อีกฝ่ายส่งข้อความสนทนาเข้ามา เทคโนโลยีนี้ก็ยังสามารถอำนวยความสะดวกให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบกลับในเวลาใดก็ได้ที่ตนเองพร้อม การที่ไม่ได้สนทนาโต้ตอบกลับในทันทีเช่นนี้ เรียกว่าเป็นการสื่อสารแบบอะซิงโครนัส (Asynchronous communication)

Amry (2014) และ Bansal & Dhananjay (2014) ได้เสนอว่าการนำโปรแกรมการสนทนาออนไลน์อย่างแอปพลิเคชัน WhatsApp มาเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองทำให้เกิดประโยชน์หลายประการ เช่น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น และทำให้ผู้เรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันได้

ผู้เขียนจึงเห็นว่าหากนำข้อดีของเทคโนโลยีข้างต้นมาปรับประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนยาง ก็น่าจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกภาษามากขึ้น ซึ่งก็จะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ดังที่ได้นำเสนอไว้ในตอนต้นได้

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนยางในประเทศสิงคโปร์ เทคโนโลยีที่เลือกนำมาใช้ ได้แก่ การส่งข้อความสนทนาออนไลน์แบบ “Instant messaging” และแอปพลิเคชันที่นำมาใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ WhatsApp ส่วนกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาคั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีนั้นยาง ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาไทยในระดับพื้นฐานจำนวน 38 คน

บทความนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 บทนำ ตอนที่ 2 ลักษณะของแอปพลิเคชัน WhatsApp และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตอนที่ 3 การประยุกต์ใช้แอปพลิเคชัน WhatsApp ในการเรียนการสอนภาษาไทย และตอนที่ 4 บทสรุปและอภิปรายผล

แอปพลิเคชัน WhatsApp และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

WhatsApp เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้ในการสนทนาออนไลน์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยสามารถส่งข้อความโต้ตอบกันได้ทันที หรืออาจจะทิ้งข้อความไว้ให้อีกฝ่ายตอบกลับในเวลาใดก็ได้ที่สะดวก อีกทั้งคู่สนทนายังสามารถรับและส่งข้อความตัวอักษร รูปภาพ เสียง หรือภาพเคลื่อนไหวผ่านแอปพลิเคชันนี้ได้ด้วย แอปพลิเคชัน WhatsApp นี้สามารถทำงานได้ในระบบปฏิบัติการที่หลากหลาย เช่น iOS หรือ Android แอปพลิเคชัน WhatsApp ได้รับความนิยมสูงมากในปัจจุบัน โดยมีผู้ใช้งานมากกว่าหนึ่งพันล้านคนทั่วโลก (WhatsApp, 2016)

ในประเทศสิงคโปร์ แอปพลิเคชัน WhatsApp ถือเป็นแอปพลิเคชันสนทนาออนไลน์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด โดยมีผู้ใช้งานมากถึงร้อยละ 46 ของจำนวนประชากร (Statista, 2016) ซึ่งถือว่าสูงที่สุดในบรรดาแอปพลิเคชันสื่อสังคมออนไลน์ทั้งหมดที่มีอยู่ในปัจจุบัน

รูปที่ 1 การเปรียบเทียบแอปพลิเคชันส่งข้อความต่างๆ ที่มีในปัจจุบัน

	 WhatsApp	 Facebook Messenger	 Line	 WeChat	 KakaoTalk	 Skype	 Hangouts
Version (iOS)	2.12.2	27.0	5.1.2	6.1.5	4.6.7	5.12.2	3.1.0
Text chat	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Voice message	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
Voice call	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Video message	pre-recorded	✓	✓	✓	pre-recorded	✓	pre-recorded
Video Call	-	-	✓	✓	-	✓	✓
Chatlog download	yes with media files	copy/paste from PC, can only download video	yes but not with media files	yes, text and photo only	yes with media files	copy/paste from PC, no media files	copy/paste from PC, text only

ที่มา: รวบรวมจาก Apple App Store (2015)

แอปพลิเคชัน WhatsApp รุ่นที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันมีคุณสมบัติที่น่าสนใจหลายประการที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนภาษาต่างๆ ได้ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่าแอปพลิเคชันนี้ ไม่เพียงแต่จะส่งข้อความที่เป็นตัวอักษรหากันได้เท่านั้น แต่ยังสามารถส่งรูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว หรือข้อความเสียงไปยังกลุ่มเครือข่ายทางสังคม (social network) ของผู้เรียนได้อีกด้วย อีกทั้งผู้ใช้ยังสามารถสร้างกลุ่มเสมือนขึ้นมาในแอปพลิเคชันเพื่อใช้ในการสื่อสารกับสมาชิกภายในกลุ่มได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว นอกจากนี้ยังสามารถดาวน์โหลดประวัติการสนทนา (Chatlog) ซึ่งประกอบด้วยข้อความตัวอักษร รูปภาพ หรือแม้กระทั่งข้อความเสียงที่ส่งหากันมาเก็บไว้ได้ โดยคุณสมบัติประการสุดท้ายนี้ หากผู้สอนให้ผู้เรียนส่งข้อความที่ผู้เรียนคุยกันมายังอีเมลของผู้สอน ผู้สอนก็จะสามารถตรวจสอบความถูกต้องด้านการใช้ภาษาขณะที่ผู้เรียนกำลังสนทนากันได้ โดยที่ผู้สอนไม่จำเป็นต้องเข้าไปอยู่ในกลุ่มการสนทนานั้นๆ

การที่ WhatsApp เป็นแอปพลิเคชันที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในประเทศสิงคโปร์ และมีคุณสมบัติที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนภาษาหลายประการ เช่น การส่งข้อความที่เป็นตัวอักษรและเสียงหากันได้ หรือการดาวน์โหลดประวัติการสนทนา

ออกมาได้ ถือเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ผู้เขียนเลือกใช้แอปพลิเคชันนี้มาช่วยในการสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย

ตัวอย่างงานวิจัยที่นำแอปพลิเคชัน WhatsApp หรือแอปพลิเคชันส่งข้อความอื่น ๆ ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับ WhatsApp มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนภาษาต่าง ๆ ในฐานะที่เป็นต่างประเทศ มีดังนี้

งานวิจัยของ Gutiérrez-Colon, Gibert, Gimeno, Appel & Hopkins (2013) ได้นำเสนอการใช้ WhatsApp เพื่อนำมาพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชาวสเปน ลักษณะของกิจกรรมที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ คือ ผู้สอนจะส่งลิงก์ (Link) ที่ประกอบด้วยเรื่องหรือข้อความภาษาอังกฤษสั้นและคำถามท้ายเรื่อง (ซึ่งมีทั้งคำถามแบบตัวเลือกและคำถามปลายเปิด) ให้ผู้เรียนผ่านทาง WhatsApp เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนการอ่านภาษาอังกฤษและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านผ่านระบบออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่าข้อดีของการใช้ WhatsApp มีหลายประการ เช่น ผู้เรียนได้มีโอกาสในการอ่านภาษาอังกฤษบ่อยขึ้น ได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้น และเป็นกิจกรรมที่สามารถทำในเวลาใดก็ได้ เป็นต้น

งานวิจัยของ Castrillo, Bárcena & Martín-Monje (2014) นำเสนอผลจากการนำแอปพลิเคชัน WhatsApp มาใช้ในการเรียนภาษาต่างประเทศ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาวสเปนจำนวน 85 คน ซึ่งเรียนภาษาเยอรมันในระดับพื้นฐาน งานวิจัยนี้ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้ WhatsApp ผ่านประวัติการสนทนา โดยศึกษาว่าผู้เรียนมักจะส่งข้อความหากันในวันและเวลาใด ตลอดจนศึกษาเนื้อหาที่ผู้เรียนคุยกันผ่านข้อความที่เป็นตัวอักษรซึ่งผู้เรียนได้พิมพ์หากันเป็นภาษาเยอรมัน ผลการศึกษาพบว่านอกจากประโยชน์ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ในทางสังคมแล้ว การสื่อสารผ่าน WhatsApp ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่กันและกันด้วย เช่น ผู้เรียนมีการขอให้คู่สนทนาอีกฝ่ายช่วยแก้ไขข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาให้ และยังมีกรอธิบายคำศัพท์ที่คู่สนทนาอีกฝ่ายไม่เข้าใจด้วย

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ Liu (2014) ที่เสนอการใช้แอปพลิเคชัน WeChat ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันส่งข้อความแบบหนึ่งที่คุณสมบัติการทำงานคล้าย WhatsApp และเป็นที่ยอมรับในประเทศจีน งานวิจัยนี้เสนอแนวทางการประยุกต์ใช้

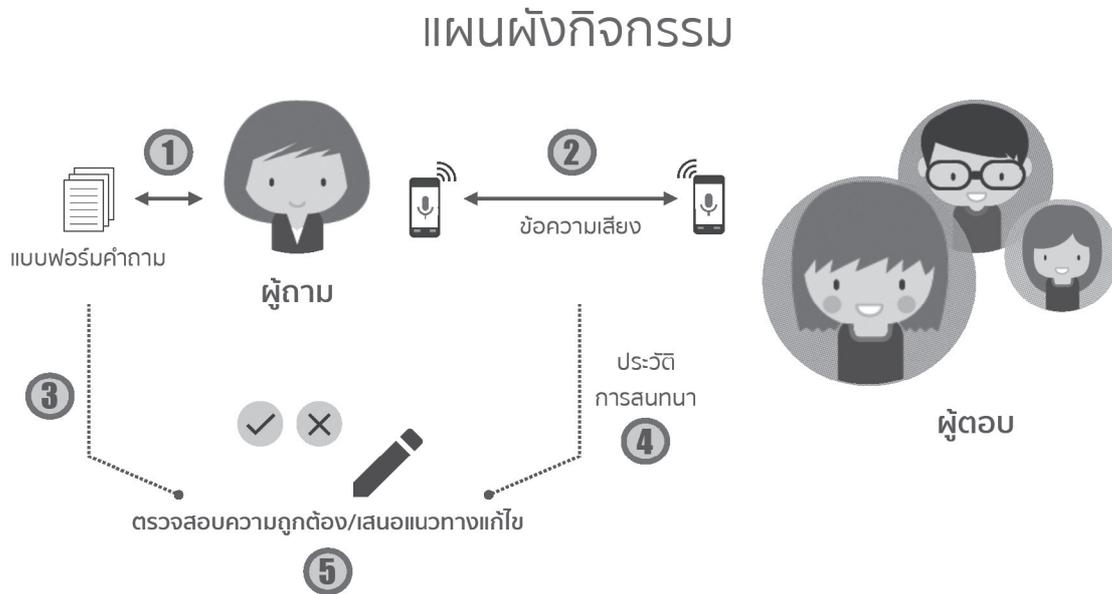
WeChat กับผู้เรียนชาวจีนในวิชาภาษาอังกฤษ โดยเสนอให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติ (Role-play) ผ่านการส่งข้อความเสียงที่อยู่ในแอปพลิเคชัน WeChat และหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมผู้เรียนก็จะสามารถแสดงความคิดเห็น (comment) ร่วมกันผ่านการใช้ WeChat 'moments' (ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการพิมพ์ข้อความแสดงความคิดเห็นได้ภาพหรือข้อความที่มีผู้พิมพ์แสดง (post) ไว้ในแอปพลิเคชัน Facebook) ผลที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมพบว่าผู้เรียนร้อยละ 83 เห็นถึงประโยชน์ของการใช้ WeChat เช่น แอปพลิเคชันนี้เอื้อให้ผู้เรียนสามารถรู้และแก้ไขข้อผิดพลาดของตนเองได้ ก่อนที่จะส่งข้อความเสียงไปหาคุณสนทนาอีกฝ่าย

ผู้เขียนสังเกตว่างานวิจัยที่ผ่านมาซึ่งศึกษาการใช้แอปพลิเคชันส่งข้อความในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้น ส่วนใหญ่จะมุ่งนำเสนอไปที่ผล ประโยชน์ หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมเป็นสำคัญ หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่างานวิจัยที่มุ่งเสนอวิธีการหรือแนวทางในการนำแอปพลิเคชัน WhatsApp มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศอย่างเป็นรูปธรรมหรือให้รายละเอียดว่าทำอย่างไรบ้างในแต่ละขั้นตอนนั้นยังมีอยู่น้อยมาก ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงสนใจที่จะเน้นการนำเสนอในประเด็นดังกล่าว

การประยุกต์ใช้แอปพลิเคชัน WhatsApp ในการเรียนการสอนภาษาไทย

การประยุกต์ใช้แอปพลิเคชัน WhatsApp ในการเรียนการสอนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีนนทบุรี เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาฝึกการฟังและการพูดนอกห้องเรียนหรือให้ทำเป็นการบ้าน กิจกรรมที่จัดในแต่ละครั้ง มีขั้นตอนซึ่งสรุปได้ตามแผนผังที่ปรากฏในรูปที่ 2

รูปที่ 2 แผนผังกิจกรรม

รูปที่ 3 ตัวอย่างแบบฟอร์มคำถามที่แจกผู้เรียน

Question (คำถาม)	Friend 1 (เพื่อนคนที่ 1)	Friend 2 (เพื่อนคนที่ 2)	Friend 3 (เพื่อนคนที่ 3)	Friend 4 (เพื่อนคนที่ 4)	Friend 5 (เพื่อนคนที่ 5)
1. khun pen phónnying rǎm phónchaay (คุณเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย)					
2. khun chǎm ʔaray (คุณชื่ออะไร)					
3. khun naamsakun ʔaray (คุณนามสกุลอะไร)					
4. khun pen khon Singapore chày máy (คุณเป็นคนสิงคโปร์ใช่ไหม)					
5. khun ʔaaýu thàwrày (คุณอายุเท่าไร)					
6. khun mii fɛɛn léɛw yaŋ (คุณมีแฟนแล้วยัง)					
7. khun hǎw máy (คุณหัวไหม)					

รูปที่ 4 ตัวอย่างแบบฟอร์มคำถามที่ผู้เรียนส่งกลับมาให้ผู้สอนตรวจ

Question	yourself	Pearlynn Friend 1 (new? OYON)	Teik Ting Friend 2 (new? OYON)
	1. khun chh̄ē ?aray lé naamsakun ?aray	chán chh̄ēt Shikā lé naamsakun Abdul Halim khā.	chán chh̄ēt Pearlynn lé naamsakun Loh khā.
2. bān khōng khun yūu thīināy	bān khōng chán yūu nay Pasir Ris khā.	bān khōng chán yūu Eunos.	bān khōng phóm yūu thīi Penang.
3. khřápkhrua khun mii kii khon	khřápkhrua khōng chán mii cēt khon khā.	khřápkhrua chán mii hāa khon.	khřápkhrua phóm mii hōk khon khřáp.
4. khun pen lūuk khon thīi thāwrày	chán pen lūuk khon thīi khā.	chán pen lūuk khon diau.	phóm pen lūuk khon lék kh.
5. khun chh̄op kin ?aahāan ciin rēē ?aahāan Thai māk kwāa	chán chh̄op kin ?aahāan Thai māk kwāa ?aahāan ciin khā.	?aahāan Thai	phóm chh̄op kin ?aahāan Thai māk kwāa ?aahāan ciin.
6. khun khōy pay thīaw krungthēep chāy máy	máy chāy khā.	khōy máy chāy	chāy
7. khun chh̄op sī ?aray bān	chán chh̄op sī khāaw lé sī tēa khā.	chán chh̄op sī máy khēm	phóm chh̄op sī khāaw lé sī tēa khēm

จากแผนผังกิจกรรมซึ่งปรากฏในรูปที่ 2 ข้างต้น เริ่มต้นจากการที่ผู้สอนแจกแบบฟอร์มคำถาม (รูปที่ 3) ให้แก่ผู้เรียน จากนั้นผู้เรียนก็จะนำคำถามที่อยู่ในแบบฟอร์มไปถามผู้เรียนคนอื่น ๆ ผ่านแอปพลิเคชัน WhatsApp โดยการส่งข้อความเสียงหากัน เพราะกิจกรรมนี้เน้นการฝึกฝนทักษะการฟังและการพูด ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะสนทนาโต้ตอบกันเอง โดยที่ผู้สอนไม่ได้เข้าไปอยู่ในห้องสนทนานั้น ๆ ด้วย

หลังจากผู้เรียนได้รับคำตอบจากคู่สนทนาแล้ว จะต้องนำคำตอบเหล่านั้นมากรอกในแบบฟอร์มคำถามเดิมและส่งให้ผู้สอนตรวจ ในขณะที่เดียวกันผู้เรียนจะต้องส่งประวัติการสนทนาไปยังอีเมลของผู้สอนด้วย ประวัติการสนทนานี้อยู่ในรูปแบบไฟล์คอมพิวเตอร์ซึ่งประกอบด้วยไฟล์เสียงที่ผู้เรียนสนทนาถามตอบกัน โดยผู้สอนจะสามารถฟังเสียงการสนทนาของผู้เรียนได้ในขั้นตอนนี้

ผู้สอนจะตรวจสอบความถูกต้องในด้านการออกเสียง ความเหมาะสมด้านการใช้ภาษาและด้านไวยากรณ์ได้จากทั้งไฟล์เสียงและแบบฟอร์มคำถามที่ผู้เรียนกรอกคำตอบเสร็จแล้ว (รูปที่ 4) หลังจากนั้น หากผู้สอนพบข้อผิดพลาดหรือข้อควรปรับปรุงก็จะแจ้งให้ผู้เรียนทราบ พร้อมทั้งช่วยแก้ไขให้ถูกต้อง ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการฝึกฝนต่อไป

อนึ่ง การแจกแบบฟอร์มคำถามให้แก่ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการให้เป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นการสนทนาเท่านั้น และการกำหนดให้ผู้เรียนส่งแบบฟอร์มกลับคืน ก็ทำให้การตรวจวัดผลทำได้ง่ายขึ้น และอยู่ในรูปแบบเดียวกัน

การเรียนการสอนภาษาไทยระดับพื้นฐานที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนนายนัน ใน 1 ภาคการศึกษาจะมีระยะเวลา 12 สัปดาห์ หรือ 3 เดือน และผู้เขียนได้กำหนดให้มีกิจกรรมข้างต้นจำนวน 4 ครั้งด้วยกัน โดยกิจกรรมในแต่ละครั้งจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 1 ลักษณะของการจัดกิจกรรมทั้ง 4 ครั้ง

ครั้งที่	ช่วงเวลา	ลักษณะคำถาม	คู่สนทนา
1	สัปดาห์ที่ 2	ประโยคคำถามสำเร็จรูป	เพื่อนร่วมห้อง
2	สัปดาห์ที่ 4	ประโยคคำถามสำเร็จรูป	เพื่อนร่วมห้องซึ่งไม่ซ้ำกับกิจกรรมครั้งแรก
3	สัปดาห์ที่ 8	ประโยคคำถามที่ผู้เรียนสร้างขึ้นเองจากคำที่กำหนดให้	เพื่อนต่างห้อง
4	สัปดาห์ที่ 11	ประโยคคำถามที่ผู้เรียนสร้างขึ้นเอง	ผู้เรียนวิชาภาษาไทยในระดับที่สูงกว่า

กิจกรรมครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2

กิจกรรมครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2 จะทำในช่วงสัปดาห์ที่ 2 และสัปดาห์ที่ 4 ของการเรียนการสอน และเนื่องจากการเรียนภาษาไทยในช่วงต้น คำศัพท์หรือไวยากรณ์ที่เรียนยังมีไม่มาก ในช่วงนี้ผู้เรียนยังมีวงคำศัพท์หรือกฎไวยากรณ์ที่จำกัด จึงยังไม่สามารถสร้างประโยคได้หลากหลายมาก ลักษณะของประโยคคำถามในกิจกรรม 2 ครั้งนี้จะเป็นคำถามแบบสำเร็จรูป ดังที่ปรากฏในรูปที่ 3

ประโยคคำถามสำเร็จรูปที่เลือกมาจะเป็นประโยคคำถามในชีวิตประจำวัน ที่นักศึกษาสิงคโปร์มักจะใช้ผิด ซึ่งมีทั้งที่ใช้ผิดเพราะเกิดจากอิทธิพลของภาษาจีนและ/หรือภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาแม่ของผู้เรียนชาวสิงคโปร์ ดังตัวอย่าง

ประโยคคำถามที่มีคำว่า “หรือยัง” เช่น “คุณมีแฟนแล้วยัง” ผู้เรียนก็มักจะพูดผิดเป็น “คุณมีแฟนแล้วไหม” สาเหตุที่ผู้เรียนมักใช้ผิด เกิดจากการแปลโดยตรง

จากภาษาจีน “了” ซึ่งแปลว่า ‘แล้ว’ และ “吗” ซึ่งแปลว่า ‘ไหม, หรือไม่’ แต่หาก “了吗” ปรากฏร่วมกัน หากแปลเป็นภาษาไทย จะต้องพูดว่า ‘แล้ว (หรือ) ยัง’ แต่นักศึกษาชาวสิงคโปร์ก็มักจะพูดผิดเป็น “แล้วไหม” เสมอ

ส่วนตัวอย่างที่ได้รับอิทธิพลมาจากภาษาอังกฤษ เช่น ประโยค “คุณหิวไหม” ซึ่งนักศึกษาสิงคโปร์มักจะพูดว่า “คุณเป็นหิวไหม” โดยเติมคำว่า “เป็น” ไปในตำแหน่งหน้า “หิว” การที่นักศึกษาพูดเช่นนี้ เนื่องจากแปลมาจากโครงสร้าง [Subject + Verb to be + Adjective] ในภาษาอังกฤษ

จากทั้ง 2 ตัวอย่างข้างต้นถือเป็นการแทนที่ภาษาทางลบ (Negative transfer) หรือการแทรกแซง (Interference) ทางภาษา ซึ่งหมายถึง การที่ผู้เรียนได้ใช้กฎเกณฑ์หรือลักษณะบางประการจากภาษาแม่หรือภาษาที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียน ซึ่งในที่นี้ คือ ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ นำมาแทนที่กฎเกณฑ์หรือลักษณะในภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาเป้าหมายแล้วเกิดข้อบกพร่อง ทั้งนี้ก็เป็นเพราะกฎเกณฑ์หรือลักษณะนั้น ๆ เป็นลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับภาษาไทย (Appel & Muysken, 1987)

ในด้านคู่สนทนา จากตารางที่ 1 จะเห็นว่าในกิจกรรมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เป็นการถามเพื่อนที่เรียนอยู่ในห้องเรียนเดียวกัน แต่กิจกรรมครั้งที่ 2 ก็จะมีการกำหนดว่าคู่สนทนาต้องไม่ซ้ำกับกิจกรรมแรก เพราะนอกเหนือจากการฝึกฝนภาษาแล้ว กิจกรรมนี้ก็ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักซึ่งกันและกันมากขึ้นด้วย เพราะผู้เรียนที่มาเรียนภาษาไทยส่วนใหญ่จะยังไม่รู้จักกันมาก่อน เนื่องจากมาจากต่างชั้นปี ต่างคณะ และต่างสาขาวิชา

กิจกรรมครั้งที่ 3

กิจกรรมครั้งที่ 3 จะทำในช่วงสัปดาห์ที่ 8 ช่วงนี้เป็นช่วงที่การเรียนการสอนผ่านกว่าครึ่งภาคการศึกษาแล้ว ในช่วงนี้ผู้เรียนจะรู้จักศัพท์และกฎไวยากรณ์มากพอที่จะสร้างประโยคได้หลากหลายขึ้น ประโยคคำถามในกิจกรรมนี้เป็นแบบที่ผู้เรียนสร้างขึ้นเองจากคำที่ผู้สอนกำหนดให้ เช่น คำว่า “เมื่อไหร่” “กี่โมง” “กี่ชั่วโมง” เป็นต้น แล้วให้ผู้เรียนแต่งประโยคคำถามจากคำเหล่านี้

กิจกรรมครั้งที่ 3 นี้คู่สนทนาจะเป็นเพื่อนที่เรียนอยู่ต่างห้องกัน แต่ยังคงเรียนอยู่ในระดับพื้นฐานเหมือนกัน

กิจกรรมครั้งที่ 4

กิจกรรมครั้งที่ 4 จะทำในช่วงสัปดาห์ที่ 11 ซึ่งเป็นสัปดาห์สุดท้ายก่อนการสอบปลายภาค ช่วงนี้เป็นช่วงที่เรียนเนื้อหาทั้งหมดแล้ว ผู้เรียนจะรู้วงศัพท์และกฎไวยากรณ์มากพอที่จะสื่อสารและโต้ตอบกันในชีวิตประจำวันได้แล้ว เช่น การแนะนำตัวเอง การทำความรู้จักผู้อื่น การสั่งอาหาร การซื้อของ การต่อรองราคา การถามทาง หรือการบอกเวลา เป็นต้น ดังนั้นกิจกรรมนี้ผู้เรียนจะมีอิสระในการสร้างประโยคคำถามเอง ส่วนคู่สนทนาจะเป็นผู้เรียนที่อยู่ในระดับที่สูงกว่า

ลักษณะของประโยคคำถามในกิจกรรมที่ 1 และ 2 จะเน้นการพูดประโยคคำถามที่สำเร็จรูปเข้าไปซ้ำมา เพื่อให้ผู้เรียนจดจำรูปประโยคของคำถามที่มักใช้ผิดได้ ส่วนในกิจกรรมที่ 3 และ 4 ผู้เรียนจะมีอิสระในการคิดประโยคคำถามมากขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่ 4 ที่คู่สนทนาจะไม่ทราบมาก่อนเลยว่าสิ่งที่อีกฝ่ายถามจะเป็นเรื่องอะไร ผู้ถามจึงต้องยิ่งใช้ความพยายามในการออกเสียงให้ชัดเจนมากขึ้นหรือเรียบเรียงประโยคคำถามให้ถูกต้อง เพื่อที่อีกฝ่ายจะได้เข้าใจในสิ่งที่ถามได้

ส่วนในด้านของคู่สนทนาอีกฝ่ายหรือผู้ตอบ จะเห็นว่าจากกิจกรรมที่ 1 ถึง 4 คู่สนทนาจะมีความหลากหลายขึ้นเรื่อยๆ มีตั้งแต่คนที่เรียนอยู่ห้องเดียวกันไปจนถึงคนที่ไม่รู้จักหรือเห็นหน้ากันเลย เช่น เพื่อนต่างห้องหรือผู้เรียนวิชาภาษาไทยในระดับที่สูงกว่า

บทสรุปและอภิปรายผล

บทความนี้มีวัตถุประสงค์นำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้แอปพลิเคชันส่งข้อความสำหรับการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ เพื่อช่วยในการเรียนการสอนภาษาไทยในต่างประเทศที่เป็นห้องเรียนขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพ

มากยิ่งขึ้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
นันทยาง ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเรียนวิชาภาษาไทยในระดับพื้นฐาน จำนวน 38 คน

ลักษณะของการจัดกิจกรรมสามารถสรุปได้ดังนี้

กิจกรรมที่จัดขึ้นมุ่งให้นักศึกษาได้ฝึกภาษาในห้องเรียนหรือให้ทำเป็น
การบ้าน โดยเน้นทักษะด้านการฟังและการพูดเป็นหลัก ผู้เรียนจะต้องจับคู่เพื่อการ
ฝึกถามและตอบโดยการส่งข้อความเสียงผ่านแอปพลิเคชัน WhatsApp คู่สนทนา
จะมีทั้งผู้เรียนที่เรียนอยู่ในระดับเดียวกัน และเรียนอยู่ในระดับที่สูงกว่า หลังจาก
เสร็จสิ้นการสนทนา ผู้เรียนต้องส่งทั้งแบบฟอร์มกระดาษคำถามที่บันทึกคำตอบแล้ว
และไฟล์เสียงที่สนทนากันมาให้ผู้สอนตรวจสอบความถูกต้องในด้านต่าง ๆ เช่น
การออกเสียง ความเหมาะสมในการใช้ภาษาและไวยากรณ์

ดังที่กล่าวไปในตอนต้นว่าห้องเรียนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
นันทยางมีขนาดใหญ่ คือ มีห้องละประมาณ 20 คน จึงทำให้โอกาสที่ผู้เรียนทุกคน
จะฝึกฝนภาษาได้อย่างทั่วถึงนั้นเป็นไปได้ยาก เนื่องด้วยเวลาเรียนที่จำกัด อีกทั้ง
ผู้เรียนที่ไม่ได้มีทักษะทางภาษาที่ดีก็อาจจะเกิดความเขินอาย ไม่มั่นใจ ไม่กล้าพูด
หรือไม่กล้าออกเสียงเมื่ออยู่ในห้องเรียน นอกจากนี้การที่ผู้เรียนทั้งหมดอาศัย
อยู่ในประเทศสิงคโปร์ หรืออยู่ในสถานที่ที่ไม่ได้แวดล้อมไปด้วยคนที่ใช้ภาษาไทย
ก็ยิ่งทำให้โอกาสในการฝึกภาษาไทยลดน้อยลงไปอีก ดังนั้นกิจกรรมการประยุกต์ใช้
แอปพลิเคชัน WhatsApp นี้จึงช่วยแก้ปัญหาในแง่ของการเพิ่มโอกาสในการฝึกฝน
ภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนได้ เนื่องจากเป็นกิจกรรมนอกห้องเรียนที่ทุกคนสามารถ
ทำได้ทุกที่และทุกเวลา โดยมีผู้สอนซึ่งเป็นเจ้าของภาษาเป็นผู้ควบคุมหรือตรวจสอบ
ความถูกต้องหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมผ่านการตรวจแบบฟอร์มคำถามและไฟล์เสียง
ที่ผู้เรียนส่งกลับมา

อาจกล่าวได้ว่าแอปพลิเคชัน WhatsApp นี้ มีคุณสมบัติที่เทียบได้
กับโทรศัพท์และเครื่องบันทึกเสียง เพราะผู้เรียนสามารถสนทนาโต้ตอบกัน
ได้ทันที คล้ายกับการพูดโทรศัพท์ แต่หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ว่าง ก็สามารถทิ้ง
ข้อความเสียงไว้ อีกฝ่ายหนึ่งก็สามารถมากดฟังเสียงภายหลังได้ในเวลาที่ตน

สะดวก อีกทั้งเสียงที่ได้บันทึกไว้นั้นยังสามารถส่งให้ผู้สอนตรวจสอบความถูกต้อง ในภายหลังได้อีกด้วย และผู้สอนก็สามารถตรวจในเวลาใดหรือที่ใดก็ได้เช่นเดียวกัน

ผลจากการจัดกิจกรรมซึ่งประมวลได้จากแบบสอบถามความคิดเห็น การสังเกต และการสัมภาษณ์อย่างสัมภาษณ์ สามารถอภิปรายถึงประโยชน์หรือข้อดี ของกิจกรรมนี้ได้ดังนี้

นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมนี้เปิดโอกาสให้ได้ฝึกพูดและฟังมากขึ้น เพราะมีการฝึกฝนการพูดก่อนที่จะส่งข้อความเสียงไปถามคู่สนทนาอีกฝ่าย เนื่องจากต้องการที่จะใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องมากที่สุด

ถึงแม้ว่าในกิจกรรมนี้ ผู้เรียนจะไม่ได้ฝึกพูดถามตอบกับเจ้าของภาษา โดยตรง เนื่องจากอาศัยอยู่ในต่างประเทศและการที่มีงบประมาณจำกัดในการจ้างผู้เชี่ยวชาญหรือเจ้าของภาษาที่เป็นคนไทยมาร่วมกิจกรรมหรือมาเป็นคู่สนทนา แต่การที่มีผู้สอนคอยตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาหลังจากกิจกรรม เสร็จสิ้นก็ช่วยแก้ปัญหาหรือแก้ข้อผิดพลาดทางภาษาที่อาจเกิดขึ้นระหว่าง การสนทนาได้เช่นกัน

จากการสัมภาษณ์พบว่า การที่ผู้สอนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในขณะที่ผู้เรียน กำลังสนทนากันหรือไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของห้องสนทนา นั้น ๆ ถือว่ามีข้อดี เนื่องจาก ทำให้ผู้เรียนผ่อนคลายและกล้าที่จะพูดคุยกันโดยไม่ต้องเขินอายหรือกลัวว่าจะ พูดผิด ในทางกลับกันหากผู้สอนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของห้องสนทนาอาจทำให้ ทั้งผู้ถามและผู้ตอบรู้สึกกดดันหรือรู้สึกว่ามีความควบคุมการสนทนาครั้งนั้นอยู่ ซึ่งอาจ ส่งผลให้การสนทนาไม่สามารถดำเนินไปอย่างราบรื่นได้

นอกจากนี้ผู้เรียนกลุ่มหนึ่งยังได้ให้ความเห็นว่าการสนทนาระหว่างผู้เรียน ที่อยู่ในระดับเดียวกันก็มีข้อดี เพราะทำให้ได้เรียนรู้เทคนิคและความผิดพลาด ซึ่งกันและกัน และการสนทนากับผู้เรียนที่อยู่ในระดับสูงกว่าก็ยิ่งได้เรียนรู้เทคนิค มากขึ้น ไม่เพียงเท่านั้นยังมีการนำเทคนิคหรือเคล็ดลับการเรียนรู้ที่ได้เรียนรู้จาก คู่สนทนาอีกฝ่ายหนึ่งไปใช้ประโยชน์ในเวลาสอบด้วย

อย่างไรก็ตาม กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือจาก คู่สนทนาทั้ง 2 ฝ่าย หากคู่สนทนาอีกฝ่ายหนึ่งไม่ให้ความร่วมมือในการตอบคำถาม

อาจจะทำให้กิจกรรมครั้งนั้นไม่เสร็จสมบูรณ์ ซึ่งหากเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ผู้สอนจะแก้ปัญหาโดยหาคู่สนทนาคนใหม่ให้แทน

นอกเหนือจากแบบสำรวจความคิดเห็นข้างต้นแล้ว ผู้เขียนยังได้สำรวจเกี่ยวกับความพึงพอใจภาพรวมที่มีต่อกิจกรรมนี้โดยการใช้แบบสอบถาม พบว่าร้อยละ 95 พอใจกิจกรรมนี้ และต้องการให้มีกิจกรรมนี้อีกในอนาคต

ดังที่กล่าวไปข้างต้นว่างานวิจัยที่ศึกษาเรื่องการนำแอปพลิเคชัน WhatsApp มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศมักมุ่งประเด็นการนำเสนอไปที่ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการประยุกต์ใช้แอปพลิเคชัน WhatsApp แต่งานวิจัยที่เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการหรือแนวทางในการนำแอปพลิเคชัน WhatsApp มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศอย่างเป็นทางการนั้นยังมีน้อย ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงมุ่งนำเสนอหัวข้อดังกล่าว ซึ่งในท้ายที่สุดก็น่าจะเป็นประโยชน์ให้แก่การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ได้

บรรณานุกรม

- Apple App Store. (2015). *Messaging Applications | Comparison*. Retrieve March 15, 2016, from www.appstore.com
- Appel, R. & Muysken, P. (1987). *Language Contact and Bilingualism*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Amry, A. B. (2014). The Impact of WhatsApp Mobile Social Learning on the Achievement and Attitudes of Female Students Compared with Face to Face Learning in the Classroom. *European Scientific Journal*, 10(22), pp. 116–136.
- Bansal, D. & Dhananjay Joshi, T. (2014). A Study of Students Experiences of WhatsApp Mobile Learning. *Global Journal of Human-Social Science Research*, 14(4), pp. 26–33.
- Castrillo, M.D., Bárcena, E. & Martín-Monje, E. (2014). New Forms of Negotiating Meaning on the Move: the Use of Mobile-Based Chatting for Foreign Language Distance Learning. *IADIS International Journal on WWW/Internet*, 12(2), pp. 51–67.
- Centre for Modern Languages. (2015). *Thai Language Programme*. Retrieve March 15, 2016, from <http://cml.hss.ntu.edu.sg/Programmes/Thai/Pages/Home.aspx>

- Gutiérrez-Colon et al. (2013). Improving learners' reading skills through instant short messages: a sample study using WhatsApp. *Proceedings of WorldCALL 2013 - CALL: Sustainability and Computer-Assisted Language Learning*, Glasgow. 10–13 July 2013.
- Liu, Zhongwen. (2014). A Study on the Application of WeChat in ESP Training. *Theory and Practice in Language Studies*, 4(12), 2549–2554.
- Statista. (2016). *Penetration of leading social networks in Singapore as of 4th quarter 2015*. Retrieve March 15, 2016, from <http://www.statista.com/statistics/284466/singapore-social-network-penetration/>
- WhatsApp. (2016). *WhatsApp Blog*. Retrieve March 15, 2016, from <https://blog.whatsapp.com/616/One-billion>
- Yang et al. (2012). Voice over Instant Messaging as a Tool for Enhancing the Oral Proficiency and Motivation of English-as-a-Foreign-Language Learners. *British Journal of Educational Technology*, 43(3), 448–464.